**Euroopa Parlament**
2024-2029

**VASTUVÕETUD TEKSTID**

# P10_TA(2026)0228

## Asulareovee puhastamise direktiivi rakendamine ja ravimite varustuskindlusega seotud ohud

### Euroopa Parlamendi 18. juuni 2026. aasta resolutsioon asulareovee puhastamise direktiivi rakendamise ja ravimite varustuskindlusega seotud ohtude kohta (2026/2652(RSP))

*Euroopa Parlament*,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping), eriti selle artikleid 168 ja 191,

– võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 35,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2024. aasta direktiivi (EL) 2024/3019 asulareovee puhastamise kohta[1] (edaspidi „läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiiv“), mis jõustus 1. jaanuaril 2025,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik[2] (edaspidi „veepoliitika raamdirektiiv“),

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest[3], ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi

---

1 ELT L, 2024/3019, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj.
2 EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1. ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj.
3 ELT L 372, 27.12.2006, lk 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/118/oj.

2000/60/EÜ[4],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsust (EL) 2022/591, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030[5],

– võttes arvesse oma 17. septembri 2020. aasta resolutsiooni ravimite nappuse ja tekkiva probleemi lahendamise kohta[6],

– võttes arvesse komisjoni talituste 26. oktoobri 2022. aasta töödokumenti, mis käsitleb mõjuhinnangut, mis on lisatud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv asulareovee puhastamise kohta (SWD(2022)0541),

– võttes arvesse komisjoni 12. mai 2021. aasta teatist „Heas seisundis planeet kõigi jaoks. ELi tegevuskava „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas““ (COM(2021)0400),

– võttes arvesse Teadusuuringute Ühiskeskuse 10. detsembri 2025. aasta väljaannet „Updated estimation of the costs of quaternary wastewater treatment in the EU – A comparison of cost models“ (ELi neljanda astme reovee puhastamise kulude ajakohastatud hinnang – kulumudelite võrdlus),

– võttes arvesse käimasolevat tööd esmatähtsate ravimite määruse alal,

– võttes arvesse kodukorra artikli 142 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 4,

A. arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 191 on sätestatud, et ELi keskkonnapoliitika, „võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust, seab eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme“ ning see „rajaneb ettevaatusprintsiibil ja põhimõtetel, mille järgi tuleb võtta ennetusmeetmeid ja keskkonnakahjustus heastada eeskätt kahjustuse kohas, saastaja peab aga maksma“;

B. arvestades, et vesi on eluks ja inimkonna olemasoluks hädavajalik; arvestades, et EL peab olemasolevaid ja tulevasi veevarusid tõhusalt haldama ning võtma mõjusaid meetmeid praeguste veeprobleemide lahendamiseks, kuna need mõjutavad otseselt inimeste tervist, keskkonda ja selle ökosüsteeme ning strateegilise tähtsusega sotsiaal-majanduslikku tegevust;

C. arvestades, et mikrosaasteained, mida leidub igat liiki veekogudes ja mida avastatakse kõigis ELi veekogudes, avaldavad isegi väikeses kontsentratsioonis kahjulikku mõju inimeste tervisele, sealhulgas

---

4 ELT L 348, 24.12.2008, lk 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj.

5 ELT L 114, 12.4.2022, lk 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

6 ELT C 385, 22.9.2021, lk 83.

kantserogeenset ja endokriinseid häireid põhjustavat mõju, ning veeorganismidele ja soodustavad antimikroobikumiresistentsuse levikut; arvestades, et Maailma Terviseorganisatsioon kuulutas antimikroobikumiresistentsuse kiireloomuliseks ülemaailmseks tervisekriisiks, mis prognooside kohaselt põhjustab 2050. aastaks maailmas rohkem surmajuhtumeid kui vähktõbi; arvestades, et paljud ravimitest pärit mikrosaasteained jõuavad vette pärast kliinilist kasutamist, mitte tootmise või kõrvaldamise käigus;

D. arvestades, et veereostus, sealhulgas mikrosaasteainetest tulenev veereostus, ohustab üha enam ja tõsiselt ökosüsteeme, elurikkust ning inimeste ja loomade tervist ning läheb ELile praegu maksma üle 75 miljardi euro aastas; arvestades, et asulareovesi on üks peamisi veereostuse allikaid, kui seda ei koguta ja puhastata nõuetekohaselt; arvestades, et mikrosaasteained tuleb saastunud reoveest eemaldada, et vältida nende ohtlikku mõju tervisele ja keskkonnale;

E. arvestades, et paljud ELi omavalitsused ja kogukonnad saavad oma joogivee kaldafiltratsiooni abil, mistõttu on veevarud mikrosaasteainetega üha enam saastunud;

F. arvestades, et primaarse, teise ja kolmanda astme puhastuse kulud katavad üldiselt avaliku sektori asutused maksumaksja raha või veetasude kaudu; arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 191 sätestatud põhimõtet „saastaja maksab“ hakati esimest korda veepuhastusele kohaldama läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiivis;

G. arvestades, et asulareovee puhastamise direktiivis on sätestatud õigusraamistik asulareovee kogumiseks, puhastamiseks ja ärajuhtimiseks ning teatavatest tööstussektoritest pärit biolaguneva reovee ärajuhtimiseks, ning arvestades, et läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiivi eesmärk on vähendada veereostust, sealhulgas mikrosaasteaineid, ja kaitsta vee kvaliteeti kogu ELis; arvestades, et tavapärane reoveepuhastus reovees leiduvaid mikrosaasteaineid tulemuslikult ei kõrvalda; arvestades, et läbivaadatud direktiiviga kehtestatakse kohustus viia läbi reovee neljanda astme puhastus, millega kõrvaldatakse mikrosaasteained, tagades seeläbi tervise- ja keskkonnakaitse kõrge taseme kooskõlas terviseühtsuse põhimõttega; arvestades, et läbivaadatud direktiivis nõutakse süstemaatilist ajakohastamist neljanda astme puhastuse läbiviimiseks suurtes reoveepuhastites, mis teenindavad rohkem kui 150 000 inimest (st suurlinnades, kuna need on mikrosaasteainete tekkimise tulipunktid), ja väiksemate reoveepuhastite ajakohastamist nõutakse ainult siis, kui need asuvad ohustatud piirkondades;

H. arvestades, et neljanda astme puhastust rakendatakse järk-järgult alates 2033. aasta detsembrist, mil tuleb ajakohastada ainult 20 % suurematest ja 10 % väiksematest puhastitest, ning täielik rakendamine tuleb saavutada 2045. aasta detsembriks; arvestades, et neljanda astme puhastuse kasutuselevõtt asulareovee täiendavaks

põhjalikuks puhastamiseks, et kõrvaldada võimalikult suur osa erinevatest mikrosaasteainetest, on vajalik nende saasteainete vähendamiseks ning inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks; arvestades, et neljanda astme puhastuse kasutuselevõtt on direktiivi kõige kulukam element;

I. arvestades, et põhimõte „saastaja maksab“ on ELi toimimise lepingu artiklis 191 sätestatud õiguslikult siduv põhimõte, mille eesmärk on tagada, et saaste vältimise, kontrollimise ja heastamise kulud peaksid katma keskkonnakahju tekitajad, mitte maksumaksjad või ühiskond laiemalt;

J. arvestades, et laiendatud tootjavastutuse eesmärk on võtta arvesse keskkonnaalast välismõju ja see annab tootjatele stiimuli võtta keskkonnakaalutlusi arvesse kogu toodete olelusringi jooksul alates kavandamisetapist kuni olelusringi lõpuni, rakendades tulemuslikult põhimõtet „saastaja maksab“; arvestades, et enamik olemasolevatest laiendatud tootjavastutuse süsteemidest on välja töötatud selliste jäätmevoogude kontekstis, mis pärinevad tuvastatavatest punktallikatest, kus tootjad saavad kogumis- ja käitlemissüsteeme toimivalt korraldada, seirata ja kontrollida;

K. arvestades, et ravimeid töötatakse välja ja neile antakse luba patsientide ravimise eesmärgil; arvestades, et keskkonnariski hindamine on ravimitele müügiloa andmisel vajalik kriteerium, kuid samas ei ole see ravimitele müügiloa andmisel riski ja kasulikkuse hindamise osa;

L. arvestades, et komisjoni ja Teadusuuringute Ühiskeskuse andmed ja analüüsid näitavad, et ravimid ja kosmeetikatooted on reovees leiduvate potentsiaalselt kahjulike ja raskesti biolagunevate ainete peamine allikas; arvestades, et teatavad ravimi müügiloa hoidjad on teatanud, et nendes analüüsides teatavatele toodetele omistatud toksiline koormus erineb ravimite keskkonnariski hindamiste andmetest;

M. arvestades, et läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiiviga kehtestati laiendatud tootjavastutuse sätted kooskõlas põhimõttega, et saastaja maksab, mille kohaselt peavad vähemalt 80 % neljanda astme puhastuse kuludest katma saasteainete keskkonda viimise eest vastutavad peamised sektorid, nimelt ravimi- ja kosmeetikatööstus;

N. arvestades, et neljanda astme puhastuse kasutuselevõtt on direktiivi kõige kulukam element;

O. arvestades, et liikmesriikide kuluprognoosid ületavad märkimisväärselt komisjoni mõjuhinnangus esitatuid (nt Saksamaa ja Hispaania on teatanud mitu korda suurematest kuludest);

P. arvestades, et laiendatud tootjavastutuse eesmärk on rahastada mikrosaasteainete kõrvaldamist reoveest ning soodustada vähem mürgiste ja paremini biolagunevate toodete väljatöötamist, mis on

laiendatud tootjavastutusest vabastatud; arvestades, et laiendatud tootjavastutuse süsteem stimuleerib ja premeerib asjaomastes sektorites vähem kahjulike ainete väljatöötamise ja kasutamisega seotud innovatsiooni;

Q. arvestades, et juurdepääs ohututele, mõjusatele ja taskukohastele ravimitele on ELi riiklike tervishoiusüsteemide nurgakivi ja et ELis tuleb tagada ravimite varustuskindlus;

R. arvestades, et komisjoni mõjuhinnangu ja sõltumatute andmete kohaselt oleks laiendatud tootjavastutuse kohaldamisest tulenev toodete maksumuse võimalik suurenemine või tooteid ELi turule laskvate tööstusharude kasumimarginaalide võimalik vähenemine marginaalne ega ohustaks nende toodete taskukohasust, kättesaadavust ega juurdepääsetavust ELi turul;

S. arvestades, et mõne liikmesriigi ametiasutuste kuluprognoosid ületavad komisjoni mõjuhinnangus esitatuid (nt Saksamaa ja Hispaania on teatanud mitu korda suurematest kuludest); arvestades, et komisjoni mõjuhinnangu on vaidlustanud ka teatavad sidusrühmad, eelkõige seoses ravimite ja kosmeetikatoodete keskkonnamõjuga ning ravimite hindadele avalduva mõju arvutamisega; arvestades, et Teadusuuringute Ühiskeskus viis läbi teise uuringu, mille eesmärk oli selgitada ja põhjalikumalt uurida võimalikke kulusid, mida direktiivist mõjutatud tööstussektorid peavad katma; arvestades, et see uus uuring kinnitas paljuski varasemaid andmeid ja järeldusi;

T. arvestades, et mikrosaasteainete poolt avaldatavast koormusest ligikaudu 92 % omistamine komisjoni poolt farmaatsia- ja kosmeetikatoodetele on seatud kahtluse alla metoodilistel ja teaduslikel põhjustel, eelkõige seetõttu, et puudub põhjalik analüüs selle kohta, millised on tagajärjed patsientide juurdepääsule ja riikide tervishoiueelarvetele; arvestades, et see puudus on eriti kriitilise tähtsusega kogu ravimiökosüsteemi jaoks, mis hõlmab uuenduslikke, geneerilisi ja patendikaitseta ravimeid, mis üheskoos toetavad patsientide juurdepääsu, varustuskindlust ja Euroopa tervishoiusüsteemide pikaajalist kestlikkust, säilitades samal ajal investeeringud teadus- ja arendustegevusse ning tootmise jalajälje, millest sõltub Euroopa tervishoiualane strateegiline autonoomia;

U. arvestades, et geneerilised ravimid moodustavad peaaegu 70 % ELis väljastatavatest ravimitest[7] ning on olulised tervishoiusüsteemi kestlikkuse jaoks; arvestades, et geneeriliste ravimite tootjad tegutsevad tavaliselt rangete hinnakujundusraamistike ning suuremahulise ja väikese kasumimarginaaliga majandusmudeli alusel, mis piirab nende võimet katta regulatiivseid lisakulusid, ning nad võivad seetõttu olla kulude suurenemise suhtes tundlikumad,

---

7 Komisjoni 24. oktoobri 2023. aasta teatis „Raviminappuse haldamine ELis“ (COM(2023)0672).

mis nõuab direktiivi rakendamise hoolikat seiramist;

V. arvestades, et geneerilised ravimid põhinevad samal toimeainel kui originaalravim ning see raskendab geneeriliste ravimite tootjatel saaste vähendamist selle tekkekohas;

W. arvestades, et ravimite nappus on ELis viimastel aastatel suurenenud ja seab ohtu patsientide ravi; arvestades, et EL sõltub ravimite toimeainete hankimisel endiselt suurel määral kolmandatest riikidest; arvestades, et EL võtab meetmeid, et tegeleda ravimite nappuse ja varustuskindlusega, sealhulgas läbivaadatud üldiste ravimialaste õigusaktide ja esmatähtsate ravimite määruse abil;

X. arvestades, et läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiiv võimaldab liikmesriikidele laiendatud tootjavastutuse süsteemide kavandamisel ja osamaksete arvutamise metoodika kehtestamisel paindlikkust, võimaldades neil kavandada laiendatud tootjavastutuse süsteeme viisil, millega tagatakse proportsionaalsus ja välditakse soovimatuid tagajärgi, sealhulgas riske ravimite tarnimisele, tasakaalustades seeläbi rahvatervise eesmärke keskkonnakohustustega;

Y. arvestades, et läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiivi artikliga 10 muudetakse seire ja täitmise tagamise raamistikud kohustuslikuks, sealhulgas tagatakse, et direktiivi mõju, muu hulgas ravimihindadele, igakülgselt seiratakse;

Z. arvestades, et läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiivi põhjenduses 20 kinnitatakse, et direktiivis on juba ette nähtud seireandmetel ja teaduslikel tõenditel põhinev korrapärane hindamine, sealhulgas võimalus vajaduse korral süsteemi kohaldamisala ajakohastada, tagades seeläbi kehtivas õigusraamistikus piisava paindlikkuse, ilma et direktiivi oleks vaja uuesti läbi vaadata;

AA. arvestades, et läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiivis nõutakse, et komisjon teeks 2033. aasta lõpuks ja uuesti 2040. aasta lõpuks põhjaliku hindamise, mis annab võimaluse analüüsida direktiivi mõju ja esitada vajaduse korral ettepanekuid kohanduste tegemiseks;

AB. arvestades, et komisjoni hinnangul oleks isegi kulude täieliku ülekandumise stsenaariumi korral mõju ravimite hindadele 2045. aastaks 2,64–3,20 eurot inimese kohta aastas; arvestades, et Teadusuuringute Ühiskeskus kinnitas seda hinnangut uuesti 2025. aasta detsembris ja selles võeti arvesse kaasseadusandjate poolt vastu võetud lõplikku teksti;

AC. arvestades, et direktiivis on ette nähtud pikk rakendamise ajakava, kusjuures teatavaid sätteid ei hakata täielikult kohaldama enne 2045. aastat, mis annab direktiivi ja sellekohaste neljanda astme puhastuse kohustuste järkjärguliseks ja tasakaalustatud

rakendamiseks piisavalt aega, nimelt 20 % hõlmatus 2 033. aastaks, 60 % 2039. aastaks ja täielik hõlmatus 2045. aastaks; arvestades, et direktiiv annab liikmesriikidele aega kohandada lepingute hinnakujundust ravimeid käsitlevate uute hankemenetluste abil;

AD. arvestades, et isegi kulude täieliku ülekandumise stsenaariumi korral jääb komisjoni mõjuhinnangu ja Teadusuuringute Ühiskeskuse uuringu kohaselt sellest tulenev ravimite hinnatõus tegevusetuse maksumusega võrreldes marginaalseks, kuna märkimisväärsed pikaajalised tervishoiukulud, mis on seotud mikrosaasteainetega kokkupuutega seotud haigustega, eelkõige vähktõvega, panevad juba praegu riiklikele tervishoiusüsteemidele selgelt suurema koormuse ja suurenevad eeldatavasti märkimisväärselt;

AE. arvestades, et neljanda astme puhastusse panustamisega seotud kulud põhinevad turule lastud toodetel ja hõlmavad seetõttu kõiki tooteid, olenemata sellest, kas need on toodetud ELis või väljaspool seda, ning laiendatud tootjavastutuse kohustus kehtib ühetaoliselt kõigile ettevõtjatele, kes lasevad tooteid ELi turule, tagades võrdsed tingimused ja vältides ebaõiglasi konkurentsieeliseid; arvestades, et seetõttu on direktiivi eesmärk mitte avaldada turule moonutavat mõju ega seada ELi tootjaid ja sektori üldist konkurentsivõimet ebasoodsasse olukorda; arvestades, et on väga oluline tagada, et kõik imporditud tooted, sealhulgas kõik erasektori väikesaadetised, näiteks internetis tehtud tellimused, oleksid laiendatud tootjavastutuse kohustustega kooskõlas ja rahastaksid neid;

AF. arvestades, et komisjoni mõjuhinnang näitab, et laiendatud tootjavastutuse puudumisel tuleks neljanda astme puhastuse hinnangulised iga-aastased kulud, mis on 2040. aastaks ligikaudu 1,186 miljardit eurot aastas, katta peamiselt kõrgemate veetariifidega ja avaliku sektori eelarvetest, suunates seeläbi saastekulud tööstuselt kodanikele ja maksumaksjatele ning koormates ebaõiglaselt leibkondi, sealhulgas kõige haavatavamaid;

AG. arvestades, et laiendatud tootjavastutuse süsteemi rakendamine on vajalik, et tagada õigus- ja finantskindlus, eelkõige avaliku sektori asutuste jaoks, tagada vajalikud investeeringud reoveetaristusse, et saavutada keskkonna- ja rahvatervise eesmärgid, ning tagada, et kodanikud ja veetarbijad ei kannaks rahalisi kulusid reostuse eest, mille eest nad ei vastuta;

AH. arvestades, et uusi keskkonnakvaliteedi standardeid, eelkõige veepoliitika raamdirektiivi kohast üheksat ravimite keskkonnakvaliteedi standardit, ei ole võimalik saavutada ilma täiustatud ja täiendava veepuhastuseta;

AI. arvestades, et läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiivi kohaselt peab komisjon asulareovee seire tulemuste ja uusimate teaduslike andmete põhjal korrapäraselt hindama, kas laiendatud tootjavastutuse süsteemi tuleks lisada muid tooteid; arvestades, et

komisjon peaks esitama esimese ametliku läbivaatamise hiljemalt 2033. aastaks;

1. kinnitab veel kord oma kindlat toetust keskkonnaeesmärkidele ja läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiivi rakendamisele kooskõlas kehtestatud tähtaegadega ning rõhutab vajadust vähendada veereostust, sealhulgas mikrosaasteaineid, ning selle probleemiga tegeleda;

2. rõhutab, et inimeste tervist ja keskkonda on vaja paremini kaitsta laiahaardelise lähenemisviisi raames, mille eesmärk on võidelda kõigist allikatest pärit reostuse vastu ning liikuda mürgivaba keskkonna poole, eelkõige võttes arvesse vajadust võidelda ohtlike mikrosaasteainete reostuse vastu, mis kujutavad endast olulist ja otsest ohtu tervisele ja keskkonnale;

3. tuletab meelde, et keskkonnapoliitika peaks rajanema ettevaatusprintsiibil ja põhimõtetel, mille järgi tuleks võtta ennetusmeetmeid, keskkonnakahju tuleks heastada eeskätt kahju tekkimise kohas ning maksma peaks saastaja;

4. rõhutab, et neljanda astme puhastuse kasutuselevõtt on hädavajalik tervise ja ökosüsteemide kaitsmiseks ning uute riskide, näiteks antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks; rõhutab sellega seoses, et laiendatud tootjavastutus on kõige tulemuslikum vahend ELi toimimise lepingu artikli 191 lõikes 2 sätestatud põhimõtte „saastaja maksab“ rakendamiseks ja piisavate rahaliste vahendite tagamiseks, et asulareovett vajalikul viisil puhastada;

5. võtab teadmiseks lahknevuse komisjoni mõjuhinnangus esitatud kuluprognooside ja pärast direktiivi vastuvõtmist avalikes hinnangutes esitatud kuluprognooside vahel, eelkõige Saksamaal ja Hispaanias; võtab lisaks teadmiseks sidusrühmade mure toksilise koormuse määramiseks kasutatava metoodika usaldusväärsuse pärast, samuti võtab teadmiseks mure erinevuste pärast komisjoni kasutatud andmete ja Euroopa Ravimiametile müügiloa andmise menetluses esitatud keskkonnariski hindamise andmete vahel; on seisukohal, et nende probleemidega tuleks põhjalikult tegeleda, et tagada neljanda astme puhastuse ja laiendatud tootjavastutuse süsteemi kuluanalüüside aluseks olevate faktide usaldusväärsus; märgib siiski, et mõningaid lahknevusi võib selgitada asjaolu, et eri uuringutes kasutati erinevat metoodikat, ning rõhutab, et Teadusuuringute Ühiskeskus kinnitas hiljuti uuesti mõjuhinnangus esitatud hinnanguid;

6. kutsub komisjoni üles koostama 2026. aasta lõpuks uue mõjuhinnangu, milles tehakse kindlaks asulareovees sisalduvate ainete loetelu, kontrollitakse neljanda astme puhastuse kulusid ja vastutuse panemist asjaomastele sektoritele põhimõtte „saastaja maksab“ alusel ning selgitatakse välja võimalik mõju ravimite, eelkõige geneeriliste ja esmatähtsate ravimite ning nende

toimeainete kättesaadavusele, taskukohasusele ja juurdepääsetavusele; on seisukohal, et liikmesriigid peaksid inimtervishoius kasutatavate ravimite komitee, Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa Ravimiameti kaudu ja oma pädevuse piires olema uuringusse asjakohaselt kaasatud; kutsub komisjoni üles kiirendama ainete jaotamise hindamist, vajaduse korral mõjuhinnangu tulemuste põhjal, ning samuti vajaduse korral viivitamata panema laiendatud tootjavastutuse kohustused sektoritele, mis on määratud vastutavaks; kutsub komisjoni üles esitama 2026. aasta juuli lõpuks teatise, milles teavitatakse liikmesriike sõltumatust uuringust ja direktiivi kohastest paindlikkusmeetmetest ravimite kättesaadavuse ja taskukohasuse tagamiseks, ning võtma vajalikke meetmeid, et jälgida ravimite varustuskindlust ja kriisiks valmisolekut ning vältida soovimatuid tagajärgi ravimite tarnimisele, sealhulgas laiendatud tootjavastutuse sätetest tulenevaid tagajärgi on seisukohal, et kui mõjuhinnangu tulemused näitavad märkimisväärset ohtu ravimite, eelkõige esmatähtsate ja geneeriliste ravimite taskukohasusele, kättesaadavusele ja juurdepääsetavusele, peaks komisjon nende ravimite varustuskindluse tagamiseks kiiresti vastu võtma kaitsemeetmed, kaasa arvatud laiendatud tootjavastutuse ajutine peatamine;

7. kutsub komisjoni üles neljanda astme puhastusega seotud kohustuste ulatust käsitlevate rakendusaktide vastuvõtmisel edasi liikuma, et selgitada liikmesriikidele, reoveekäitlejatele ja asjaomastele sidusrühmadele sellega seotud kulusid;

8. rõhutab, et täiustatud reoveepuhastuse kulusid ei tohiks lükata maksumaksjatele või tarbijatele, vaid neid peaksid õiglaselt ja proportsionaalselt kandma veereostust põhjustavad sektorid;

9. nõuab laiendatud tootjavastutuse sätete ja neljanda astme puhastuse kohustuste ning nendega seotud finantskohustuste ajutist peatamist (nn aja peatamine) kuni uuringu lõpuleviimiseni ja selle tulemuste hindamiseni komisjoni poolt;

10. rõhutab, et laiendatud tootjavastutuse kohustus kehtib ühetaoliselt kõigile ettevõtjatele, kes lasevad tooteid ELi turule, olenemata sellest, kas need on valmistatud ELis või väljaspool seda, millega püütakse tagada võrdsed tingimused ja välditakse ebaõiglasi konkurentsieeliseid; kutsub komisjoni üles selgitama, kuidas ELi-välised tootjad hakkavad täitma laiendatud tootjavastutuse kohustusi, et vältida konkurentsimoonutusi ja tagada võrdsed võimalused;

11. rõhutab, et ravimite nappus on ELis juba praegu suur ja kasvav probleem; rõhutab vajadust kaitsta ELi ravimitega seotud teadusuuringute, arendus- ja tootmisvõimsust ja tarneahela vastupanuvõimet;

12. võtab teadmiseks geneeriliste ravimite erijuhtumi ja ravi üldise kättesaadavuse ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hoolikalt ja pidevalt seirama direktiivi mõju nende ravimite taskukohasusele, kättesaadavusele ja juurdepääsetavusele, nagu on nõutud läbivaadatud asulareovee puhastamise direktiivis, et vältida soovimatuid häireid või hinnatõuse;

13. tuletab meelde, et direktiiviga nähakse ette paindlikkus ja võimalus kohaldada proportsionaalseid meetmeid, eesmärgiga tagada, et laiendatud tootjavastutuse kohustused ei ohusta ravimite taskukohasust, kättesaadavust ega juurdepääsetavust; kutsub liikmesriike üles riiklike laiendatud tootjavastutuse süsteemide kavandamisel ja rakendamisel hoolikalt hindama ja käsitlema nõuetekohaselt põhjendatud ja tõenditel põhinevaid muresid seoses direktiivi ettekavatsematute tagajärgedega, pöörates erilist tähelepanu geneerilistele ravimitele; tuletab meelde komisjoni kohustust seirata ravimite taskukohasusele, kättesaadavusele ja juurdepääsetavusele avalduvat mõju ja selle kohta aru anda ning tagada põhjalik hindamine 2033. aasta lõpuks ja uuesti 2040. aasta lõpuks;

14. märgib, et stiimuli kasutamist raskendab asjaolu, et ravimite koostise muutmine on keerukas ja selleks võib vaja olla ulatuslikke teadusuuringuid või uusi müügilube, eelkõige geneeriliste ravimite puhul;

15. tuletab sellega seoses meelde, et komisjon peab korrapäraselt hindama, kas muud tooted ja sektorid, millel on märkimisväärne mõju reovee toksilisele koormusele, tuleks lisada laiendatud tootjavastutuse süsteemi tagamaks, et sellega seotud kulud jaotatakse õiglaselt ning neid ei jäeta kodanike ja veetarbijate kanda;

16. toetab teadusuuringuid ja innovatsiooni keskkonnakestlike farmaatsiatoodete ja täiustatud reoveepuhastustehnoloogia valdkonnas;

17. tuletab meelde, et kooskõlas terviseühtsuse põhimõttega on inimeste, loomade ja keskkonna tervise kaitse tihedalt seotud ja põimunud; rõhutab, et ravimite kättesaadavuse ja keskkonnakaitse poole tuleb püüelda samaaegselt, ilma et üht valdkonda kasutataks ettekäändena teises valdkonnas järeleandmiste tegemiseks;

18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.